

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

СЕКЦІЯ 4. ФІЛОСОФІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ, СОЦІАЛЬНІ ПРАКТИКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

Атаманюк Зоя	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ	368
Громико Олександра	ВІДМІННОСТІ ВИСТУПІВ АДВОКАТА І ПРОКУРОРА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА ПРАКТИКА СУДОВОГО ПЕРЕКОНАННЯ	370
Копитко Вікторія	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У ПОЛІТИЧНІЙ ДУМЦІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ДІЯЧІВ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА СУЧАСНЕ ЗНАЧЕННЯ	373
Коткова Анна	КОСТЮМ ЯК МЕТАЗНАК У ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АРТИСТА (НА ПРИКЛАДІ НОМЕРА ГУРТУ ZIFERBLAT «BIRD OF PRAY» ДЛЯ ПІСЕННОГО КОНКУРСУ «ЄВРОБАЧЕННЯ»)	375
Лісеснко Олена	МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ ПРАКТИК У КУЛЬТУРНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	379
Малімон Віталій	ДЕРЖАВНА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ЯК ЧИННИК ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНОГО КАПІТАЛУ СУСПІЛЬСТВА: ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ	382
Мельник Мирослава	ВУЛИЧНИЙ ПЕРФОРМАНС ЯК СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА ПУБЛІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ	386
Сухорукова Анна	ВПЛИВ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ НА	390
Мальченко Анна	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА	
Мацука Вікторія	КУЛЬТУРНІ ХАБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ В СИСТЕМІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	392
Nykyropets Svitlana	MEDIA LITERACY AND CRITICAL THINKING IN ENGLISH LANGUAGE CLASSES AS A TOOL FOR COUNTERING RUSSIAN DISINFORMATION	395
Піскун Катерина	ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	400
Полонка Іванна	ПРАВОВА ПОВЕДІНКА ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	405
Роговенко Анжела	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ В МЕДІА ТА ДИСКУРС СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	408
Ромма Юлія,	МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПРОТИДІЇ	411
Чернобук Валентина	ГЕНДЕРНІЙ ДИСКРИМІНАЦІЇ	
Храбан Тетяна	ЖІНОЧИЙ ГЕРОЇЗМ ЯК РЕСУРС ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВІЙНИ: ФІЛОСОФСЬКО-ДИСКУРСИВНИЙ ВИМІР	414
Цветкова Анна	ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: КРОС КУЛЬТУРНІ РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	417
Чернишева Софія	РОЗВИТОК І ЗАКРІПЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРИНЦИПІВ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ПРАКТИКИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	419

компетентності як ресурсу демократії; формування нових моделей громадянської активності через глобальні мережі; збагачення політичної культури завдяки культурному різноманіттю.

Підсумовуючи можемо зазначити, що громадянське суспільство в умовах глобалізації не є статичною структурою, а динамічним багат шаровим конструктором, що постійно змінюється під впливом культурних потоків. Крос-культурний вимір є одночасно викликом і шансом: він може стати джерелом конфліктів, але водночас відкриває шлях до нової якості демократії. Майбутнє громадянського суспільства залежить від здатності інтегрувати різноманітність, перетворюючи її на ресурс солідарності, діалогу та політичної участі.

Література:

1. Бауман З. *Глобалізація: Наслідки для людини і суспільства*. Київ: Основи. 2002.
2. Бек У. *Що таке глобалізація? Помилки глобалізму – відповіді на глобалізацію*. Київ: Критика. 2001.
3. Хабермас Ю. *Між фактом і нормою: внесок до дискурсивної теорії права і демократії*. Київ: Либідь. 1996.
4. Хантінгтон С. *Зіткнення цивілізацій і перебудова світового порядку*. Київ: Основи. 1996.

Чернишева С. В.,
здобувач вищої освіти
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Чернобук В. В.,
старший викладач
кафедри теорії держави та права
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна

РОЗВИТОК І ЗАКРІПЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРИНЦИПІВ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ПРАКТИКИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Актуальність проблематики розвитку та закріплення міжнародних принципів суддівської етики зумовлена зростанням ролі судової влади не лише як елемента механізму державної влади, а і як важливої соціокультурної

інституції, що впливає на формування довіри до держави та утвердження цінностей верховенства права і прав людини в умовах глобалізації. Уніфікація етичних стандартів суддівської діяльності на міжнародному рівні сприяє формуванню спільного ціннісного простору правосуддя, підвищенню суспільної легітимності судових систем та зміцненню демократичних засад державотворення. Водночас сучасні виклики, зокрема корупційні ризики та політичний вплив на судову владу, актуалізують потребу у чітких і дієвих етичних орієнтирах як складовій соціальної відповідальності суддівського корпусу. Розвиток міжнародних принципів суддівської етики також виступає важливим чинником гармонізації національних правових систем із загально визнаними демократичними стандартами та правовою культурою сучасних держав.

Розвиток міжнародних принципів суддівської етики є складним нормативно-правовим і доктринальним процесом, що відображає еволюцію уявлень про роль судової влади в демократичному суспільстві та її місце у системі державотворення. Його становлення зумовлене необхідністю забезпечення єдиних стандартів незалежності, неупередженості та доброчесності суддів як основи суспільної довіри до правосуддя у глобальному правовому просторі. Вагому роль у цьому процесі відіграли міжнародні організації, зокрема Організація Об'єднаних Націй, Рада Європи та Міжнародна асоціація суддів. Особливе значення має кодифікація Бангалорських принципів поведінки суддів, які закріпили універсальні етичні засади суддівської діяльності та стали результатом узагальнення найкращих практик різних правових систем. Ці принципи набули статусу міжнародних етичних орієнтирів *soft law* [4] і засвідчили перехід від фрагментарних норм до системної міжнародної стандартизації суддівської поведінки.

Закріплення міжнародних стандартів суддівської етики здійснюється переважно шляхом їх імплементації у національні правові системи та через розвиток рекомендаційних актів наднаціонального рівня. У державах – членах Ради Європи такі стандарти інтегруються шляхом ухвалення законодавства про судоустрій, кодексів суддівської етики та процедур дисциплінарної відповідальності. Характерною ознакою цього процесу є його багаторівневність, що поєднує міжнародні, регіональні та внутрішньодержавні нормативні підходи. Центральними елементами закріплених принципів залишаються незалежність суддів, їх інституційна та індивідуальна неупередженість, а також доброчесність як етична і соціальна цінність. Окрему увагу приділено запобіганню конфлікту інтересів і забезпеченню прозорості судової діяльності.

Сучасний етап розвитку міжнародних принципів суддівської етики характеризується їх адаптацією до трансформацій соціально-правового середовища. Зокрема, цифровізація правосуддя, впровадження електронних судових процедур і використання новітніх технологій зумовлюють появу нових етичних викликів. Це актуалізує необхідність переосмислення таких принципів, як конфіденційність, публічність судового процесу та межі суддівської комунікації. У відповідь на ці зміни міжнародні інституції поступово формують додаткові рекомендації щодо поведінки суддів у цифровому просторі [3, 5]. Водночас зберігається орієнтація на базові етичні категорії, які мають універсальний характер і не втрачають актуальності незалежно від технологічного розвитку.

Однією з ключових проблем сучасного етапу є неоднакова імплементація міжнародних принципів суддівської етики в національні правові системи. Попри формальне визнання універсальних стандартів незалежності, неупередженості та добросовісності суддів, рівень їх практичного застосування суттєво відрізняється між державами. У ряді правових систем етичні кодекси мають декларативний характер і не супроводжуються ефективними механізмами реалізації. Додатковим чинником, що негативно впливає на дотримання етичних стандартів, залишається політичний тиск на судову владу, який підриває її незалежність та суспільну довіру. Проблемними є також питання ефективності дисциплінарних процедур у разі порушення етичних норм.

Актуальною залишається і проблема адаптації міжнародних принципів суддівської етики до нових соціальних та комунікативних реалій. Зростання ролі публічної комунікації суддів, зокрема у цифровому середовищі та соціальних мережах, ускладнює дотримання принципів стриманості та неупередженості [1]. Водночас виникає необхідність пошуку балансу між відкритістю судової влади як соціальної інституції та збереженням її авторитету і професійної автономії.

Важливу роль у розвитку та конкретизації міжнародних стандартів суддівської етики відіграє практика міжнародних судових інституцій, насамперед Європейського суду з прав людини. Його рішення формують прецедентні підходи до тлумачення стандартів справедливого суду, що безпосередньо впливають на етичні вимоги до поведінки суддів. Значний внесок здійснюють і консультативні органи Ради Європи, зокрема Консультативна рада європейських суддів, яка розробляє висновки щодо стандартів суддівської поведінки та мінімізації ризиків зовнішнього впливу на судову владу [2]. У результаті формується узгоджена європейська модель етичних стандартів суддівської діяльності.

Отже, розвиток і закріплення міжнародних принципів суддівської етики становить системний процес формування універсальних нормативно-ціннісних орієнтирів суддівської діяльності як важливої соціокультурної практики сучасного державотворення. Його основою є поєднання міжнародних рекомендаційних актів, регіональних стандартів та національного правового регулювання. Реалізація цих принципів спрямована не лише на забезпечення незалежності та неупередженості судової влади, а й на підвищення рівня суспільної довіри до правосуддя як ключового інституту демократичної держави. Подальша еволюція міжнародних етичних стандартів зумовлюється впливом технологічних інновацій і трансформацією соціально-правових практик.

Література:

1. Висновки «Правила етичної поведінки суддів, їх застосування та дотримання»: міжнародний документ Першої експертної комісії Міжнародної асоціації суддів від 04.11.2004 (м. Валь де Браво, 31.10.–04.11.2004). URL: <https://old.vkksu.gov.ua/userfiles/doc/perelik-dokumentiv/prav-et-p-s.doc>
2. Городовенко В. Право судді на вільне вираження своїх поглядів у контексті утвердження авторитету судової влади в суспільстві. *Слово національної школи суддів України*. 2023. № 1 (42). С. 6-21. URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/library/gorodovenko_stattya_2023.pdf
3. Коментар до Кодексу суддівської етики / упоряд. Є. Краснов, О. Хотинська-Нор. Київ: ВАІТЕ, 2026. 268 с. URL: <https://rsu.gov.ua/uploads/article/komentar2603061320pbkce-af35f4321b.pdf>
4. Тренчук Л.К. Етичні стандарти поведінки судді. Запоріжжя, 2020. 101 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/12345/3546/%D0%A2%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%9B.%D0%9A..docx?sequence=1&isAllowed=y>
5. Chepik-Trehubenko O. Innovative methods of training lawyers: theoretical and legal aspects. *Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*. 2022. Special Issue № 1. 347 p. P. 330-336.
6. Чепік-Трегубенко О.С., Чернобук В.В., Петриченко К.С. Теоретико-прикладні аспекти застосування медіації в умовах воєнного стану в Україні (на прикладі сімейної медіації). *Аналітично-порівняльне правознавство*. №3, 2025. с. 61-66. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/06/10.pdf>

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції